

Özel Gereksinimli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımlarının İncelenmesi*

Investigation of Social Media Use of Students with Special Needs

Veli ÖZEY¹, Hasan Hüseyin KILINÇ²

¹ Uzm. Özel Eğitim Öğretmeni, veliozey@gmail.com, 0009-0002-3967-8217

² Prof. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim, hhkilinc@nevsehir.edu.tr, 0000-0002-0446-2507

Araştırma makalesi/ Research Article

Geliş: 26.09.2023

Kabul: 31.12.2023

Yayın: 31.12.2023

Atıf/ Citation

Özey, V., & Kılınç, H.H. (2022). Özel gereksinimli öğrencilerin sosyal medya kullanımlarının incelenmesi. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 47-64. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.1366479>

Özey, V., & Kılınç, H.H. (2022). Investigation of social media use of students with special needs. *Maarif Mektepleri International Journal of Educational Sciences*, 7(2), 47-64. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.1366479>

Özet

Yürütülen bu çalışmada özel gereksinimli öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında Nevşehir ili merkez ilçede öğrenim gören 19 özel gereksinimli öğrenci katılmıştır. Nitel çalışma deseninin kullanıldığı araştırmanın veri toplama sürecinde araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler nitel araştırmaya uygun olarak temalara ve kodlara ayrılıp tablolaştırılmıştır. Tablolar yorumlanarak elde edilen bulgular üzerinde yorumlar yapılmıştır. Araştırmanın sonunda özel gereksinimli öğrencilerin büyük bir bölümünün günde 1-2 saatlik bir zaman dilimini sosyal medya uygulamalarının

* Bu makale; Hasan Hüseyin KILINÇ danışmanlığında Veli ÖZEY tarafından hazırlanan "Özel Gereksinimli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımlarının İncelenmesi" isimli tezsiz yüksek lisans projesinin kavramsal çerçevesinden elde edilmiştir.

başında geçirdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin en fazla kullandıkları sosyal medya uygulamalarının başında Instagram, YouTube ve Tiktok uygulamasının geldiği görülmüştür. Öğrencilerin sosyal medya uygulamalarının genellikle herhangi bir konuda bilgi edinme ya da eğlence amaçlı olarak kullandıkları tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak sosyal medya uygulamalarının zararları konusunda bilinçli oldukları bulunmuştur. Bunun yanında öğrencilerin sosyal medya uygulamalarını sosyalleşme sürecini olumsuz yönde etkileyen bir unsur olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Sonuç olarak, özel gereksinimli öğrencilerin birtakım zararlarını bilmelerine rağmen sosyal medya uygulamalarını aktif olarak kullandıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, özel gereksinimli öğrenciler, sosyal medya.

Abstract

In this study, it was aimed to examine the social media usage habits of students with special needs. 19 students with special needs who studied in the central district of Nevşehir province in the 2022-2023 academic year participated in the research. A semi-structured interview form prepared by the researcher was used during the data collection process of the study, in which a qualitative study design was used. The data obtained was divided into themes and codes in accordance with qualitative research and tabulated. Comments were made on the findings obtained by interpreting the tables. At the end of the research, it was determined that most students with special needs spend 1-2 hours a day in front of social media applications. It has been seen that the most used social media applications by students are Instagram, YouTube and TikTok. It has been determined that students generally use social media applications for obtaining information on any subject or for entertainment purposes. It was found that the students who participate in the research were generally aware of the harms of social media applications. In addition, it has been observed that students consider social media applications as a factor that negatively affects the socialization process. As a result, it has been observed that students with special needs actively use social media applications despite knowing some of their harms.

Keywords: *Special education, students with special needs, social media.*

Giriş

Sağlamakta olduğu bazı olanaklarla internet, bireylerin yaşamlarında kolaylıklar sunmakta ve çeşitlendirip gelişimine katkılar sağlamaktadır. Bu imkânların başında da hızlı ve kolay iletişimin yer aldığı görülmektedir. İçinde bulunduğumuz dönemde tek tip iletişim ağlarının yerinde artık sosyal medya araçlarının olduğu, bu şekilde de bireylerin birbiriyle daha farklı paylaşımları daha kolay yapabildikleri dikkat çekmektedir. İnternetteki iletişim kaynaklarının en önemlilerinin sosyal medya olduğu bilinmektedir (Demir, 2016).

Sosyal medya uygulamaları, gazete, televizyon, medya, film vb. geleneksel medyalarından bazı açılardan ayrıldığı belirtilmektedir. Geleneksel medyada genellikle haberleşmenin yayınlanması adına bazı kaynakların gerekli olduğu görülmektedir. Buna karşın sosyal medyanın bilgiye erişme veya paylaşma adına kısmen daha az masrafa sahip olduğu ve ulaşım imkânlarının herkese açık olduğu bilinmektedir. Sosyal medyada matbaa yatırımı veya televizyon yayını lisansının olması gerekmemektedir (Ying, 2012). Bununla birlikte sosyal medyanın var olan önemini elde etmesinde çeşitli faktörlerin ve özelliklerin de olduğu bilinmektedir. Sosyal medyanın önemli bir platform olmasında bazı faktörler şu şekilde sıralanabilir; Sosyal medya güncel ve hızlıdır: Şirketlerin gelen şikâyetleri yanıtlaması ya da resmi bir duyurunun çevrimiçi olarak yayımlanması oldukça uzun sürebilmektedir. Twitter gibi sosyal medya platformlarında ise birkaç dakikada bunların gerçekleştirilebildiği görülmektedir. Dünya genelinde bir olay veya konunun yayılması, sosyal medyada ileti kısmına yazılarak göndermek kadar basittir. Geleneksel medyada içerik yayıncılarının belli kişi veya kurumlardan meydana geldiği, sosyal medya platformlarında ise her kullanıcının aynı anda içerik yayıncısı da olduğu belirtilmektedir. Diğer bir deyişle dünya genelinde söz konusu yayın aynı anda gerçekleşebilmektedir (Ying, 2012).

Yaşadığımız dönemde yaygın bir şekilde kullanılan iletişim aracının sosyal medya uygulamaları olduğu (Sü Eröz ve Doğdubay, 2012) ve bu uygulamaların temelini internetin geliştiği dönemlerde atıldığı belirtilmektedir. 1990'ların başında ortaya çıkan internetin halen var olduğu ve hemen bütün toplumlarca kabul edilip benimsendiği görülmektedir. Bu teknolojinin yaşadığımız döneme dek pek çok evreden geçtiği, ekonomik ve toplumsal olarak pek çok değişikliğe neden olduğu bilinmektedir. Söz konusu değişimler ve gelişmelerin bir sonucu da sosyal medyanın ortaya çıkışıdır (Şardağ-Karabulut, 2015).

İnternet teknolojisi kapsamında 2000'lerde gelişmelerin hızlı bir şekilde devam ettiği, Web 2.0'a geçildiği ifade edilmektedir. İnternet kullanıcı sayısının git gide artması ve yayılmasıyla geri bildirim ve etkileşim imkânlarının sağlanabildiği bilinmektedir. Bilhassa 2005'ten sonra bu sistemin, sosyal medya platformları şeklinde bahsedilen sosyal ağlara ortam hazırlayan önemli bir gelişme olduğu düşünülmektedir. Web 2.0 Instagram, Facebook ve Twitter gibi sosyal medya devlerinin gelişimindeki önemli bir unsur olduğu görülmektedir. Bu kapsamda birçok sosyal medya platformunun yer aldığı ve her birinin çeşitli işlevleri olmasına karşın "etkileşim" hususunda ortak bir noktada buluştuğu dikkat çekmektedir. Günlük yaşamda yer edinmiş olan akıllı telefon ve bilgisayarlarla en fazla tercih edilen sosyal medya ağlarının Facebook, YouTube, Instagram, LinkedIn, Twitter olduğu bilinmektedir (İnce, 2017).

Sosyal medyanın yaygın hale gelmesi insan yaşamını birçok açıdan olumlu ve olumsuz yönde etkilemektedir. Yapılan çalışmalarda sosyal medyanın eğitim ortamında öğrenci başarısının yükselmesine katkı sağladığı (Akgündüz ve Akınoğlu, 2017; DeAndrea vd., 2012; Creighton vd., 2013) ve insanlar arasındaki iletişim ve

etkileşimi arttırdığı belirtilmektedir (Russo vd., 2008; Poell ve van Dijck, 2015; Whiting ve Williams, 2013). Ancak amacı dışında, aşırı ve bilinçsizce sosyal medya kullanımı ise sosyal medya bağımlılığını beraberinde getirmektedir. Bu durum insanların psikolojik ve sosyal açıdan birçok sorun yaşamasına neden olmaktadır (Ostic vd., 2021; Keles vd., 2020; Luo ve Hancock, 2020). Olumlu ve olumsuz yönleri bulunan sosyal medyanın özellikle ergenler ve gençler arasında oldukça yaygın kullanılmaya başlandığı görülmektedir (Oksanen vd., 2021; Banyai vd., 2017).

Sosyal medya, günümüz dünyasının vazgeçilmez unsurlarından birisi olduğu için özel gereksinimli öğrencilerin de bundan etkilenmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Normal gelişim gösteren akranlarından akademik ve sosyal becerilerde anlamlı düzeyde farklılık gösteren bu öğrencilerin sosyal medyanın olası zararlarından uzak tutabilmek önemlidir. Toplumsal yapı içerisinde bazı bireyler sahip oldukları özellikleri nedeniyle dezavantajlı durumdadırlar. Sosyal medyanın bireylerin bilhassa özel gereksinimli bireylerin kullanması bazı açılardan yararlı kabul edilebilirken, diğer taraftan olumsuzlukları da beraberinde getirebilmektedir. Özel gereksinimli bireylerin bilinçsiz şekilde sosyal medyada yer alması risk oluşturabilmektedir. Bu nedenle söz konusu bu çalışma, özel gereksinimli bireylerin sosyal medya kullanımlarını inceleyerek, öğrencilerin yaşayabileceği muhtemel sorunların saptanması ve çözüm önerileri ile öğretmenlere, ebeveynlere ve araştırmacılara yeni bakış açısı kazandırma açısından önemli bir rol üstlenebilir. Özel gereksinimli bireylerin yaşadıkları sorunlarda yaş aralıklarına göre farklılıklar görülebilmektedir. Örneğin, bir engel grubundaki yetişkin bir bireyin öncelikle meslek hayatına katılması önemlidir, ancak normal gelişim gösteren çocuklarda olduğu gibi yetersizliği olan çocukların da öncelikli gereksiniminin eğitim olduğu görülmektedir (Doğan ve Çitil, 2011). Normal gelişim gösteren çocuk ve ergenlerde olduğu gibi özel gereksinimli öğrencilerde de internet ve sosyal medya kullanımının eğitim yaşamını ve sosyal gelişimi olumlu yönde etkilediği bilinmektedir (Bilici vd., 2022; Faizi vd., 2013) Ancak ülkemizde özel gereksinimli çocukların sosyal medya kullanımları üzerine yapılan araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Örneğin Ayşe DEMİR tarafından 2019 yılında yapılan “Engelli Bireylerin Sosyal Medya Kullanmaları Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada engelli bireylerin sosyal medyaya daha çok olumsuz anlamlar yüklediği, katılımcıların sosyal medyayı tercih etmesinde en önemli etkenin popülerlik olduğu ortaya çıkmıştır. Kılıç ve Ateşgöz (2018) tarafından yayımlanan “İşitme Engelli Öğrencilerin Sosyal Medya Ağ Sitelerini Kullanım Motivasyonları” adlı bir başka çalışmada işitme engelli öğrencilerin sosyal medyayı her gün mutlaka kullandığı ortaya çıkmış ve bu öğrencilerin en çok kullandığı sosyal medya araçlarının sırasıyla whatsapp, youtube ve facebook olduğu görülmüştür. Alan yazın incelendiğinde benzer konularda yürütülen araştırmaların sınırlı olduğu anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda yapılan bu çalışmada özel gereksinimli öğrencilerin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir.

1. Özel gereksinimli öğrenciler tarafından en çok kullanılan sosyal medya araçları nelerdir?
2. Özel gereksinimli öğrenciler bir gün içerisinde sosyal medya uygulamalarında/sitelerinde ne kadar vakit geçirmektedir?
3. Özel gereksinimli öğrenciler sosyal medya kullanımının yararları/zararları hakkında neler düşünmektedir?
4. Özel gereksinimli öğrenciler sosyal medya kullanımları sırasında ailelerinden ne tür eleştiriler almaktadır?
5. Sosyal medya kullanımı özel gereksinimli öğrencilerin arkadaşlarıyla olan ilişkilerini nasıl etkilemektedir?
6. Özel gereksinimli öğrenciler sosyal medya kullanmadığında ne gibi eksiklikler hissetmektedir?
7. Sosyal medya kullanımı özel gereksinimli öğrencilerin günlük yaşamlarını nasıl etkilemektedir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olay ve alguların doğal ortamda bütüncül ve gerçekçi bir şekilde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Nitel araştırma, derin ve teferruatlı konularda çalışmaya imkân sağlayan bir yöntemdir (Patton, 2018). Olgu Bilim deseni, farkında olunan lakin geniş çaplı ve detaylı bilgiye sahip olmadığımız olgularda kullanılmaktadır. Olgular günlük hayatta algı, deneyim, durum, kavram, olay ve yönelimler gibi farklı şekillerde ve farklı biçimlerde karşımıza çıkmaktadır ancak bizler bu olay ve durumlara tamamen vakıf olamayabiliriz. Tümüyle yabancı olmadığımız ve tam anlamıyla vakıf olmadığımız olguları araştırma için olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Çalışma Grubu

Araştırma grubu 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde Nevşehir Merkez ilçede öğrenim görmekte olan özel gereksinimli öğrencilerden (Hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan ve tam zamanlı kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerden) oluşmaktadır. Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan öğrencilere ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin frekans ve yüzdelik dağılımlar

Değişken	Kategori	f	%
Yaş	10	1	5,3
	11	1	5,3
	12	2	5,3
	13	7	36,8
	14	3	15,8
	15	1	5,3
	16	2	10,5
	17	1	5,3
	18	2	10,5
Sınıf	5	1	5,3
	6	1	5,3
	7	3	15,8
	8	6	31,6
	9	2	10,5
	10	2	10,5
	11	2	10,5
	12	2	10,5
Cinsiyet	Kız	13	68,4
	Erkek	6	31,6
Kullanılan sosyal medya hesapları	Instagram	13	68,4
	TikTok	12	63,2
	Facebook	1	5,3
	Twitter	1	5,3
	YouTube	13	68,4
	Whatsapp	5	26,3
Sosyal medyada günde geçirilen ortalama süre	1 saatten az	3	15,8
	1-2 saat	14	73,7
	3-4 saat	2	10,5

Araştırmaya katılanların %5,3'ü 10 yaşında, %5,3'ü 11 yaşında %5,3'ü 12 yaşında, %36,8'i 13 yaşında, %15,8'i 14 yaşında, %5,3'ü 15 yaşında, %10,2'i 16 yaşında, %5,32'ü 17 yaşında, %10,5'i 18 yaşındadır. Katılımcıların %5,3'ü 5'inci sınıf, %5,3'ü 6'ıncı sınıf, %31,6'sı 8'inci sınıf, %10,5'i 9'uncu sınıf, %10,5'i 10'uncu sınıf, %10,52'i 11'inci sınıf, %10,52'i 12'inci sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılanların %64,8'i kız, %31,6'sı erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların %68,4'ü Instagram, %63,2'si TikTok, %5,3'ü Facebook, %5,3'ü Twitter, %68,4'ü YouTube, %26,3'ü WhatsApp sosyal medya araçlarını kullanmaktadır. Katılımcıların %15,8'i günde 1 saatten az, %73,7'si günde 1-2 saat, %10,5'i günde 3-4 saat sosyal medya kullanmaktadır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme; sosyal bilimlerde çok sık kullanılan yöntemlerden birisidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Söz konusu verilerin uygulama aşamasında öğrencilerin gönüllü katılımları esas alınmıştır. Nevşehir Hacı

Bektaş Veli Üniversitesi Rektörlüğü-Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kuruldan izin ve öğrencilerin velilerinden Veli Onam formu alındıktan sonra hafif düzey yetersizliğe sahip ve yazma yetisine sahip olan öğrenciler görüşme formundaki sorulara kendileri yazıp cevap vermiş, yazma becerisi olmayan öğrencilerin yanıtları ise ses kaydıyla alınıp sonrasında yazılı hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen yanıtların tümü detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Ardından katılımcıların yanıtları kodlar, kodlarla ilgili kategoriler, kategorilerle ilişkili temalarla kategorize edilmiştir. Sonraki aşamada katılımcıların her soruya verdiği yanıtlar ilgili kodlara eklenmiştir. Hangi tema-kod için kaç tane yanıtın yer aldığı tablo halinde eklenmiştir. Her kod için katılımcılardan örnek görüşlere bulgularda yer verilmiştir.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerle yapılan görüşmelerde, yöneltilen sorulara bağlı olarak verilen cevaplar analiz edilmiş ve aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

1. Öğrencilerin Sosyal Medyanın Yararları ve Zararlarına İlişkin Görüşleri

Araştırmada öğrencilere sosyal medyanın yararları ve zararları konusunda görüşleri sorulmuştur. Bu soruya ilişkin oluşturulan temalara ve alt temalara yönelik nicel bilgiler gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların sosyal medyanın yararları ve zararları hakkındaki görüşleri

Tema / kod	f
Tema 1: Bilgiye ulaşmaya yönelik yarar	
Bilgiye kolay ulaşılabilirlik	5
Eğitim	3
Tema 2: İletişim ve eğlenceye yönelik yarar	
Eğlence	3
Sosyalleşme	2
İletişim kolaylığı	2
Gündemi takip etme	1
Tema 3: Zaman kullanımına yönelik zarar	
Zamanın verimsiz / bağımlı kullanımı	11
Tema 4: Sağlık ve sosyal açıdan zararlar	
Sağlık açısından zararlar	5
Sosyalleşmeye olumsuz etkiler	5
Tema 5: Kişilerle iletişim açısından zararlar	
Kötü / zararlı kişilerle iletişim kurma	2
Dolandırıcılık – Yanlış haber	1
Özel hayatın gizliliğinin ihlali	1

Araştırmaya katılanların sosyal medyanın zararları ve yararları hakkındaki görüşlerinin 5 tema altında incelendiği görülmektedir. “Bilgiye ulaşmaya yönelik

yarar” temasında bilgiye kolay ulaşılabilirlik, eğitim, gündemi takip etme kategorileri yer almaktadır. “İletişim ve eğlenceye yönelik yarar” temasında eğlence, sosyalleşme, iletişim kolaylığı kodları yer almaktadır. “Zaman kullanımına yönelik zarar” temasında zamanın verimsiz / bağımlı kullanımı kategorisi yer almaktadır. “Sağlık ve sosyal açıdan zararlar” temasında sağlık açısından zararları var, sosyalleşme açısından olumsuz etkileri var kategorileri yer almaktadır. “Kişilerle iletişim açısından zararlar” temasında kötü / zararlı kişilerle iletişim kurma, dolandırıcılık, özel hayatın gizliliğinin ihlali kategorileri yer almaktadır. Katılımcılardan bazılarının verdikleri cevaplar şöyledir;

K1: Bana göre yararlı, zararlı bir yanını görmedim. Arkadaşlarımla konuşabiliyorum, dış dünyadan haber alabiliyorum.

K3: Bence kültürden uzaklaşma, bağımlılık yapma, yanlış haber yayınlama ve alışveriş bağımlılığı yapması açısından zararlı

K8: Sosyal medya hem zararlı hem de yararlıdır. Ödevlerimizi araştırarak yapabiliriz ama özel hayatımızda da sıkıntı yaşamamız zararlı yönlerindedir.

2. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımları Konusunda Ailelerinin Eleştirilerine İlişkin Görüşleri

Araştırmada öğrencilere bir diğer soru olarak sosyal medya kullanımları konusunda ailelerinin eleştirileri sorulmuştur. Bu soruya ilişkin oluşturulan temalara ve alt temalara yönelik nicel bilgiler gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların sosyal medya kullanımları konusunda ailelerinin eleştirileri hakkındaki görüşleri

Tema / kod	f
Tema 1: Eleştiri alma durumu	
Eleştiriliyorum	16
Eleştirilmiyorum	3
Tema 2: Sosyal medya kullanıma eleştiri nedenleri	
Olumsuz / zararlı içeriklerin yer alması	7
Sosyal medyada fazla zaman geçirme	3
Uygulamalar hakkında olumsuz haberlerin olması	2
Siber zorbalık	2
Tema 3: Kullanılması istenmeyen sosyal medyalar	
TikTok	11
Instagram	5
Youtube	3
Twitter	2
Facebook	1

Araştırmaya katılanların sosyal medya kullanımları nedeniyle aileleri tarafından eleştirilme durumlarının 3 tema altında incelendiği görülmektedir. “Eleştiri alma durumu” temasında eleştiriliyorum ve eleştirilmiyorum kategorileri yer almaktadır.

“Sosyal medya kullanımına eleştiri nedenleri” temasında olumsuz / zararlı içeriklerin yer alması, sosyal medyada fazla zaman geçirme, uygulamalar hakkında olumsuz haberlerin olması, siber zorbalık kategorileri yer almaktadır. “Kullanılması istenmeyen sosyal medyalar” temasında TikTok, Instagram, Youtube, Twitter ve Facebook yer almaktadır. Katılımcılardan bazılarının verdikleri cevaplar şöyledir;

K9: Ailem tarafından olumsuz eleştiriler alıyorum ve vaktimi çok aldığını söylüyorlar.

K16: Olumsuz içerikler olması nedeniyle eleştiriler alıyorum.

K17: Sosyal medyayı az kullanıyorum, fazla eleştiri aldığım söylenemez ama yine de az ve dikkatli kullanmam konusunda uyarıyorlar: Özellikle TikTok istemiyorlar çünkü haberlere konu oldu.

3. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımlarının Arkadaşları ile Olan İlişkilerine Etkisine İlişkin Görüşleri

Araştırmada öğrencilere bir diğer soru olarak sosyal medya kullanımlarının arkadaşları ile olan ilişkilerine etkileri sorulmuştur. Bu soruya ilişkin oluşturulan temalara ve alt temalara yönelik nicel bilgiler gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların sosyal medya kullanımlarının arkadaşları ile olan ilişkilerine etkileri konusunda görüşleri

Tema / kod	f
Tema 1: Etkisi yok	
Arkadaş ilişkilerimi etkilemiyor	2
Tema 2: Olumlu etkileri var	
İletişim kolaylığı sağlıyor	7
Tema 3: Olumsuz etkileri var	
Sosyalleşmeye olumsuz etkileri var	6
İletişim sorunlarına neden oluyor	4

Araştırmaya katılanların sosyal medya kullanımlarının arkadaşları ile olan ilişkilerine etkilerinin 3 tema altında incelendiği görülmektedir. “Etkisi yok” temasında arkadaş ilişkilerimi etkilemiyor kategorisi yer almaktadır. “Olumlu etkileri var” temasında iletişim kolaylığı sağlıyor kategorisi yer almaktadır. “Olumsuz etkileri var” temasında sosyalleşmeye olumsuz etkileri var, iletişim sorunlarına neden oluyor kategorileri yer almaktadır. Katılımcılardan bazılarının verdikleri cevaplar şöyledir;

K2: Kötü etkiliyor, dalıp gidince onları ihmal ediyoruz.

K12: Her istediğimde arkadaşlara ulaşabildiğim için olumlu etkilediğini düşünüyorum.

4. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanmadıkları Zaman Kendilerinde Eksiklik Hissetme Durumlarına İlişkin Görüşleri

Araştırmada öğrencilere bir diğer soru olarak sosyal medya kullanmadıkları zaman kendilerinde eksiklik hissetme durumları sorulmuştur. Bu soruya ilişkin

oluşturulan temalara ve alt temalara yönelik nicel bilgiler gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların sosyal medya kullanmadıkları zaman kendilerinde eksiklik hissetme durumları konusunda görüşleri

Tema / kod	f
Tema 1: Eksiklik olmuyor	
Eksiklik hissetmiyorum	10
Tema 2: Eksiklik oluyor	
Can sıkıntısı – huzursuzluk yaşama	4
Sosyal medya kullanma arzusunun ortaya çıkması	3
İletişim eksikliği	1

Araştırmaya katılanların sosyal medya kullanmadıkları zaman kendilerinde eksiklik hissetme durumları 2 tema altında incelenmiştir. “Eksiklik olmuyor” temasında eksiklik hissetmiyorum kategorisi yer almaktadır. “Eksiklik oluyor” temasında can sıkıntısı yaşama, sosyal medya kullanma arzusunun ortaya çıkması, iletişim kuramama eksikliği kategorileri yer almaktadır. Katılımcılardan bazılarının verdikleri cevaplar şöyledir;

K4: Hiçbir eksiklik hissetmiyorum.

K9: Kullanmadığımda huzursuzluk hissediyorum, kim ne paylaşmış diye merak ediyorum.

K13: Evet hissediyorum, uzaktaki tanıdıklarımla iletişim kuramıyorum.

5. Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımlarının Yaşam Faaliyetlerine Etkilerine İlişkin Görüşleri

Araştırmada öğrencilere bir diğer soru olarak sosyal medya kullanımlarının yaşam faaliyetlerine etkileri sorulmuştur. Bu soruya ilişkin oluşturulan temalar ve alt temalar ile yükleme sayılarını gösteren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların sosyal medya kullanımlarının yaşam faaliyetlerine etkileri hakkındaki görüşleri

Tema / kod	f
Tema 1: Etki yok	
Etkilemiyor	4
Tema 2: Günlük genel faaliyetlere etki	
Zaman kaybı olması	3
Günlük faaliyetlerin ertelenmesi	3
Sosyalleşmenin engellenmesi	2
Tema 3: Eğitim hayatına etki	
Ders çalışmanın engellenmesi	6

Araştırmaya katılanların sosyal medya kullanımlarının yaşam faaliyetlerine etkileri 3 tema altında incelenmiştir. “Etki yok” temasında etkilemiyor kategorisi yer

almaktadır. “Günlük genel faaliyetlere etki” temasında zaman kaybı olması, günlük faaliyetlerin ertelenmesi, sosyalleşmenin engellenmesi kategorileri yer almaktadır. “Eğitim hayatına etki” temasında ders çalışmanın ertelenmesi kategorisi yer almaktadır. Katılımcılardan bazılarının verdikleri cevaplar şöyledir;

K5: Zamanımı çalıyor, bağımlı olduğumu hissediyorum içinden çıkamıyorum.

K18: Evet hissediyorum ve bağımlı olduğumu düşünüyorum. Sosyal medyayı kullanmadığım o zaman o günü yaşanmamış hissediyorum.

K3: Pek etkilemiyor.

Tartışma ve Sonuç

Özel gereksinimli öğrencilerin sosyal medya kullanımlarını inceleyen bu çalışmada katılımcıların en çok kullandığı sosyal medya hesaplarının Instagram, YouTube ve TikTok olduğu görülmüştür. Yine katılımcıların en az kullanmakta oldukları sosyal medya platformlarının Twitter ve Facebook olduğu belirlenmiştir. Literatürde bu alanda yapılan çalışmalarda genellikle Instagram kullanımının çocuklar ve gençler arasında giderek yaygınlaştığı belirtilmektedir (Zuharah vd., 2022; Mazurek vd., 2012). Bu kapsamda araştırmada ulaşılan sonuçların literatür ile paralellik gösterdiği söylenebilir. Ayrıca katılımcıların önemli bir bölümünün sosyal medyada günde en az 1-2 saat vakit geçirdikleri belirlenmiştir. Son yıllarda sosyal medya kullanımının özellikle çocuklar arasında tablet, bilgisayar ve cep telefonu kullanımına bağlı olarak arttığı belirtilmektedir. Ancak yapılan birçok çalışmada bu araştırmada elde edilen bulguların aksine sosyal medya kullanım süresinin daha fazla olduğu, hatta çocuklar arasında sosyal medya kullanımının bağımlılık düzeyinde bulunduğu belirtilmektedir (Leung, 2014; D’Arienzo vd., 2019; Griffiths ve Kuss, 2017).

Çalışmada katılımcılar sosyal medyayı bilgiye ulaşmaya ilişkin fayda ve iletişim-eğlenceye ilişkin fayda şeklinde nitelendirirken zararlarının önemli oranda zaman kullanımına ilişkin olduğunu belirtmişlerdir. Literatürde bu alanda yapılan çalışmalar incelendiği zaman yetişkinlerin sosyal medya kullanma amaçlarının oldukça farklı olduğu, çocukların ise oyun oynama ya da eğlenceli vakit geçirme gibi amaçlarla sosyal medya kullandıkları belirtilmektedir (Leonhardt ve Overa, 2021; Akdag ve Cingi, 2014).

Yapılan bu araştırmada katılımcıların ailelerince önemli düzeyde eleştirildiği, söz konusu eleştirilerin zararlı ve olumsuz içeriklerden kaynaklandığı belirlenmiştir. Ailelerin en çok çocukların Tiktok uygulamasından uzak durmasını istediği görülmektedir. Literatürde çocuklar üzerine yapılan çalışmaların yanında ebeveynlerin sosyal medya hakkındaki görüşlerinin ele alındığı araştırmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalarda özellikle eğitim sürecinde sosyal medyanın faydalı olduğu, buna karşılık ebeveyn görüşlerine göre sosyal medyanın çocuklar üzerinde ciddi anlamda olumsuz etkileri olduğu rapor edilmiştir (Demirel vd., 2012; Okumuş

ve Parlar, 2018). Ayrıca katılımcıların sosyal medya kullanımlarının arkadaşları ile ilişkilerinde olumsuz etkilerinin olduğu belirlenmiştir. Bu sonucun ortaya çıkmasının temelinde bazı çocukların sosyal medyayı günlük yaşamdaki gibi sosyalleşme aracı olarak görmeleri sebep olmuş olabilir. Literatürde bu konuda yapılan çalışmalarda da sosyal medyanın sosyalleşme aracı olarak görüldüğü, bu durumun arkadaşlar arasındaki ilişkileri bozduğu ve kişiyi yalnızlaştırdığı belirtilmektedir (Smith vd., 2021; Heshmati vd., 2021; Locke vd., 2010).

Araştırmada katılımcıların yarısından fazlasının sosyal medya kullanmadığı dönemlerde eksiklik hissetmedikleri belirlenmiştir. Araştırmada ulaşılan bulguların aksine son yıllarda yapılan çalışmalarda sosyal medya kullanım süresi ve sıklığının giderek arttığı belirtilmektedir (Cheng vd., 2021; Chegeni vd., 2022). Araştırma sonuçları arasında paralellik olmamasının temelinde çalışmaların farklı sosyo-kültürel çevrelerde yaşayan çocuklar üzerinde yürütülmesinin yattığı düşünülebilir.

Yapılan bu araştırmanın sonucunda katılımcıların sosyal medya kullanımlarının günlük yaşam etkinliklerini ders çalışma açısından, günlük yapılması gereken işlerin ertelenmesi ve zaman kaybı bakımından olumsuz etkilere sahip olduğu belirlenmiştir. Farklı örneklem grupları üzerinde yapılan çalışmalarda da sosyal medya kullanımının günlük yaşam döngüsünü ve eğitim hayatını olumsuz yönde etkilediği, buna paralel olarak ders çalışma düzeyini ve akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği belirtilmektedir (Al-Menayes, 2015; Sivakumar, 2020).

Sonuç olarak, özel gereksinimli öğrencilerde sosyal medya kullanım alışkanlıklarının incelendiği bu araştırmada en fazla kullanılan sosyal medya platformunun Instagram, YouTube ve TikTok olduğu, en az kullanılan sosyal medya platformunun ise Facebook ve Twitter olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyal medyada vakit geçirme sürelerinin daha çok 1-2 saat arasında olduğu, buna karşılık sosyal medya kullanımının sosyal gelişimi ve arkadaşlık ilişkilerini olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Bunun yanında elde edilen sonuçlara göre sosyal medya kullanımının ders çalışma alışkanlıklarını olumsuz yönde etkilediği ve öğrencilerin günlük yaşamlarının aksamasına zemin hazırladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar neticesinde öneriler şu şekilde sıralanabilir;

- Sosyal medyanın zararlı yönleri öğrencilere daha etkin bir biçimde anlatılmalıdır.
- Medya Okur Yazarlığı dersi veya buna yakın bir dersin özel eğitim programı uygulayan okulların ve sınıfların programına dâhil edilmelidir.
- Veliler, çocuklarının sosyal medya kullanımını konusunda bilinçlendirilmelidir.
- Gerekirse Özel Eğitim programı uygulayan okul ve sınıflarda ders okutan öğretmenler bu konuyla ilgili hizmet içi eğitime tabi tutulmalıdır.
- Özel gereksinimli öğrencilerin aktif olarak kullandıkları sosyal medya araçlarında kendilerinin gelişimlerine yönelik eğitim içerikleri hazırlanabilir.

Extended Abstract

Investigation of Social Media Use of Students with Special Needs

Veli ÖZEY¹, Hasan Hüseyin KILINÇ²

Introduction

With some of the opportunities it provides, the internet facilitates the lives of individuals and contributes to their diversification and development. It seems that fast and easy communication is one of the most important of these opportunities. It is noteworthy that in the current period, social media tools replace uniform communication networks, and in this way, individuals can more easily share different things with each other. It is seen that as the number of internet users increases and spreads, the opportunities for feedback and interaction also increase. Especially after 2005, this system is thought to be an important development that prepared the environment for social networks such as social media platforms. It is known that the most important communication resources on the internet are social media (Demir, 2016). Since social media is one of the indispensable elements of today's world for many people, it is an inevitable fact that students with special needs will also be affected by it. It is important to keep these students, who differ significantly from their typically developing peers in academic and social skills, from the possible harms of social media. It may be a risk for individuals with special needs to unconsciously participate in social media. In addition, it appears that research on the social media use of children with special needs is limited in our country. For this reason, this study can play an important role in providing a new perspective to teachers, parents and researchers by examining the social media usage of individuals with special needs, identifying possible problems that students may experience and offering solutions. In this context, this study aimed to examine the social media usage habits of students with special needs.

Method

The phenomenological pattern, one of the qualitative research methods, was used in the research. Qualitative research; It is defined as research in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used and a qualitative process is followed to reveal events and perceptions in a holistic and realistic way in the natural environment (Yıldırım and Şimşek, 2011). The phenomenology pattern is used to investigate phenomena that we are not completely unfamiliar with and that we are not fully familiar with (Yıldırım and Şimşek, 2011). In this study, the research group consists of 19 special needs students (students with mild mental disabilities and full-time inclusive education) studying in the Central district of Nevşehir province in the 2022-2023 academic year. A semi-structured interview form developed by the researchers was

---

---

used to collect data. Meeting; It is one of the most frequently used methods in social sciences (Yıldırım and Şimşek, 2011). Students with mild disabilities and writing skills wrote and answered the questions in the interview form themselves, while the answers of students who did not have writing skills were audio-recorded and then transcribed. The data obtained within the scope of the research were analyzed with content analysis. All of the answers obtained from the interviews were discussed in detail. Then, the participants' responses were categorized with codes, categories related to the codes, and themes related to the categories. In the next stage, the participants' answers to each question were added to the relevant codes. Sample opinions from the participants for each code are included in the findings.

Results and Discussion

In this study examining the social media usage of students with special needs, it was seen that the social media accounts most used by the participants were Instagram, YouTube and TikTok. It was also determined that the social media platforms that the participants used least were Twitter and Facebook. In the studies conducted in this field in the literature, it is generally stated that Instagram use is becoming increasingly widespread among children and young people (Zuharah et al., 2022; Mazurek et al., 2012). In this context, it can be said that the results obtained in the research are in parallel with the literature. It was also determined that a significant portion of the participants spent at least 1-2 hours a day on social media. It has been stated that social media use has increased in recent years, especially among children, due to the use of tablets, computers and mobile phones. However, in many studies, contrary to the findings obtained in this research, it is stated that the duration of social media use is longer and that social media use among children is even at the level of addiction (Leung, 2014; D'Arienzo et al., 2019; Griffiths and Kuss, 2017).

As a result of the results obtained from the research, recommendations can be listed as follows;

- The harmful aspects of social media should be explained to students more effectively.
  - Media Literacy course or a similar course should be included in the programs of schools and classes that implement special education programs.
  - Parents should be made aware of their children's use of social media.
  - If necessary, teachers teaching in schools and classes that implement a Special Education program should receive in-service training on this subject.
  - Educational content for the development of students with special needs can be prepared on social media tools they actively use.
-

Kaynaklar

- Akdag, M., & Cingi, M. (2014). The impact of internet and social media on kids' and parents' game habits. *Epiphany*, 7(1), 63-89.
- Akgündüz, D., & Akinoğlu, O. (2017). The impact of blended learning and social media-supported learning on the academic success and motivation of the students in science education. *Eğitim ve Bilim*, 42(191), 69-90. <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2017.6444>
- Al-Menayes, J. J. (2015). Social media use, engagement and addiction as predictors of academic performance. *International Journal of Psychological Studies*, 7(4), 86-94. <http://dx.doi.org/10.5539/ijps.v7n4p86>
- Bányai, F., Zsila, Á., Király, O., Maraz, A., Elekes, Z., Griffiths, M. D., Andreassen, C. S. & Demetrovics, Z. (2017). Problematic social media use: Results from a large-scale nationally representative adolescent sample. *PloS one*, 12(1), 1-10. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0169839>
- Bilici, T. Y., Demir, S., Kesen, M., Bal, S. N., & Bal, A. U. (2022). Görme yetersizliğinden etkilenmiş bireylerin eğitiminde uzaktan eğitimin yararları ve sınırlılıklarının incelenmesi. *Uluslararası Temel Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 108-119.
- Chegeni, M., Nakhaee, N., Shahrababaki, M. E., Mangolian-Shahrababaki, P., Javadi, S., & Haghdoost, A. (2022). Prevalence and motives of social media use among the Iranian population. *Journal of Environmental and Public Health*, 2022, 1-7. <https://doi.org/10.1155/2022/1490227>
- Cheng, C., Lau, Y. C., Chan, L., & Luk, J. W. (2021). Prevalence of social media addiction across 32 nations: Meta-analysis with subgroup analysis of classification schemes and cultural values. *Addictive Behaviors*, 117, 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106845>
- Creighton, J. L., Foster, J. W., Klingsmith, L., & Withey, D. K. (2013). I just look it up: Undergraduate student perception of social media use in their academic success. *The Journal of Social Media in Society*, 2(2), 26-46.
- D'Arienzo, M. C., Boursier, V., & Griffiths, M. D. (2019). Addiction to social media and attachment styles: a systematic literature review. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 17, 1094-1118.
- DeAndrea, D. C., Ellison, N. B., LaRose, R., Steinfield, C., & Fiore, A. (2012). Serious social media: On the use of social media for improving students' adjustment to college. *The Internet and higher education*, 15(1), 15-23. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2011.05.009>
- Demir, Ü. (2016). Sosyal medya kullanımı ve aile iletişimi: Çanakkale'de lise öğrencileri üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 9(2), 27-50. doi:10.18094/si.10562
- Demirel, M., Yörük, M., & Özkan, O. (2012). Çocuklar için güvenli internet: güvenli internet hizmeti ve ebeveyn görüşleri üzerine bir araştırma-safe internet for children: a study

- on safe internet service and parental views. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(7), 54-68.
- Doğan, İ., & Çitil, M. (2011). *Engelli çocuk ve ergenlere sosyolojik bir yaklaşım*. Engelli çocuk ve ergenlerin hakları el kitabı içinde (ss. 29-44). Çocuk Vakfı Yayınları.
- Faizi, R., El Afia, A., & Chiheb, R. (2013). Exploring the potential benefits of using social media in education. *International Journal of Engineering Pedagogy (iJEP)*, 3(4), 50-53.
- Griffiths, M. D., & Kuss, D. (2017). Adolescent social media addiction (revisited). *Education and Health*, 35(3), 49-52.
- Heshmati, S., Blackard, M. B., Beckmann, B., & Chipidza, W. (2021). Family relationships and adolescent loneliness: An application of social network analysis in family studies. *Journal of Family Psychology*, 35(2), 182-191. <https://doi.org/10.1037/fam0000660>
- İnce, A. (2017). *İşletmelerdeki Pazarlama Uygulamalarında Sosyal Medyanın Önemi ve Kampanya Örnekleri* (Tez No. 451871) [Yüksek Lisans, Sosyal Bilimler Enstitüsü/Beykent Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Keles, B., McCrae, N., & Grealish, A. (2020). A systematic review: the influence of social media on depression, anxiety and psychological distress in adolescents. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 79-93. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1590851>
- Leonhardt, M., & Overå, S. (2021). Are there differences in video gaming and use of social media among boys and girls?—A mixed methods approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(11), 6085. <https://doi.org/10.3390/ijerph18116085>
- Leung, L. (2014). Predicting Internet risks: a longitudinal panel study of gratifications-sought, Internet addiction symptoms, and social media use among children and adolescents. *Health Psychology and Behavioral Medicine: An Open Access Journal*, 2(1), 424-439. <https://doi.org/10.1080/21642850.2014.902316>
- Locke, J., Ishijima, E. H., Kasari, C., & London, N. (2010). Loneliness, friendship quality and the social networks of adolescents with high-functioning autism in an inclusive school setting. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 10(2), 74-81. <https://doi.org/10.1111/j.1471-3802.2010.01148.x>
- Luo, M., & Hancock, J. T. (2020). Self-disclosure and social media: motivations, mechanisms and psychological well-being. *Current Opinion in Psychology*, 31, 110-115. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2019.08.019>
- Mazurek, M. O., Shattuck, P. T., Wagner, M., & Cooper, B. P. (2012). Prevalence and correlates of screen-based media use among youths with autism spectrum disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 42, 1757-1767.
- Oksanen, A., Miller, B. L., Savolainen, I., Sirola, A., Demant, J., Kaakinen, M., & Zych, I. (2021). Social media and access to drugs online: A nationwide study in the United States and Spain among adolescents and young adults. *European journal of psychology applied to legal context*, 13(1), 29-36.

- Okumuş, V., & Parlar, H. (2018). Çocukların sosyal medya kullanım amaçları ve ebeveyn tutumları. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(33), 357-368.
- Ostic, D., Qalati, S. A., Barbosa, B., Shah, S. M. M., Galvan Vela, E., Herzallah, A. M., & Liu, F. (2021). Effects of social media use on psychological well-being: a mediated model. *Frontiers in Psychology*, 12, 1-8. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.678766>
- Patton, M.Q. (2018). *Nitel Araştırma ve Değerlendirme Yöntemleri* (Çev. Bütün, M., & Demir, S.B.), Pegem Akademi.
- Poell, T., & Van Dijck, J. (2015). *Social media and activist communication*. Poell, Thomas & José van Dijck. Social Media and Activist Communication. In *The Routledge Companion to Alternative and Community Media*.
- Russo, A., Watkins, J., Kelly, L., & Chan, S. (2008). Participatory communication with social media. *Curator: The Museum Journal*, 51(1), 21-31. <https://doi.org/10.1111/j.2151-6952.2008.tb00292.x>
- Sivakumar, R. (2020). Effects of social media on academic performance of the students. *The Online Journal of Distance Education and e-Learning*, 8(2), 90-97.
- Smith, D., Leonis, T., & Anandavalli, S. (2021). Belonging and loneliness in cyberspace: impacts of social media on adolescents' well-being. *Australian Journal of Psychology*, 73(1), 12-23. <https://doi.org/10.1080/00049530.2021.1898914>
- Eröz, S. S., & Doğdubay, M. (2012). Turistik ürün tercihinde sosyal medyanın rolü ve etik ilişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 27(1), 133-157.
- Şardağ-Karabulut, M. (2015). *Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde sosyal medya pazarlaması: Sinop ilinde bir araştırma* (Tez No. 425458) [Yüksek Lisans, Sosyal Bilimler Enstitüsü/Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Vinerean, S., Cetina, I., Dumitrescu, L., & Tichindelean, M. (2013). The effects of social media marketing on online consumer behavior. *International Journal of Business and Management*, 8(14), 66-79. <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v8n14p66>
- Wang, T. (2017). Social identity dimensions and consumer behavior in social media. *Asia Pacific Management Review*, 22(1), 45-51. <https://doi.org/10.1016/j.apmr.2016.10.003>
- Whiting, A., & Williams, D. (2013). Why people use social media: a uses and gratifications approach. *Qualitative Market Research: An International Journal*, 16(4), 362-369. <https://doi.org/10.1108/QMR-06-2013-0041>
- Ying, M. (2012). *Sosyal medya platformları üzerinden pazarlama ve bu mecraayı etkin kullanan sektörler* (Tez No. 308471) [Yüksek Lisans, Sosyal Bilimler Enstitüsü/Kadir Has Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Zuharah, L. A., & Tunggal, A. A. P. P. W. (2022). M motives for using reels instagram social media among children. *COMMICAST*, 3(3), 259-265. <https://doi.org/10.12928/commicast.v3i2.5807>

Yazar beyanları/Statements of the authors

Etik	Ethic
<ul style="list-style-type: none"> ✓ “Özel Gereksinimli Öğrencilerin Sosyal Medya Kullanımlarının İncelenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. ✓ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörlüğü-Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kuruldan izin alınarak çalışmalara başlanmıştır. (2023.02.48.)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Scientific, ethical and citation rules were followed during the writing process of the study titled “<i>Investigation of Social Media Use of Students with Special Needs,</i>” no falsification was made on the collected data and this study was not sent to any other academic publication medium for evaluation. ✓ The studies were started with permission from Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Rectorate - Scientific Research and Publication Ethics Committee. (2023.02.48.)
Yazar Katkıları	Contribution of Authors
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50 (araştırma probleminin belirlenmesi, literatür taraması, verilerin toplanması ve yazma) ve ikinci yazarın katkı oranı %50 olarak belirlenmiştir (yöntemin tasarımı, verilerin analiz).	<ul style="list-style-type: none"> ✓ In this study, the contribution rate of the first author was determined as 50% (identification of the research problem, literature review, collection of data and writing) and the contribution rate of the second author was determined as 50% (design of the method, analysis of the data).
Çatışma Beyanı	Conflict Statement
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ There is no financial conflict of interest with any institution, organization, person related to our study and there is no conflict of interest between the authors.